

Savonlinnan kaupungin liputuskäytännöt

KH 02.09.2024 § 274
1034/00.01.03.03/2022

Valmistelija	hallintojohtaja-kaupunginlakimies Markus Hämäläinen markus.hamalainen@savonlinna.fi, p. 050 370 9394
Selostus	<p>Savonlinnan kaupungin vakiintuneen käytännön mukaan kaupunki liputtaa ainoastaan Suomen lipulla ja ulkomaalaisten vierailujen aikana näiden valtioiden virallisilla lipuilla sekä Suomen lipulla muutoin virallisina ja vakiintuneina liputuspäivinä. Sen lisäksi keskustan alueella on ollut Ukrainan lippu kaupunginhallituksen 7.11.2022 asiassa § 361 tekemän päätöksen perusteella</p> <p>Kaupunginvaltuusto on vuonna 2019 tehnyt päätöksen siitä, että kaupunki noudattaa yleistä liputusohjetta ja liputtaa vain Suomen lipulla sekä ulkomaalaisten vierailujen aikana näiden valtioiden virallisella lipulla.</p> <p>Kaupunki noudattaa toiminnassaan yhdenvertaisuuslakia ja sen tavoitteita. Hallinnon oikeusperiaatteena yhdenvertaisuus tarkoittaa johdonmukaisuutta eli samanlaisessa tilanteessa kunnan jäseniä ja hallinnon asiakkaita tulee kohdella samalla tavalla. Liputukseen liittyen kyse on siten ennen kaikkea kuntalaisten odotuksista hallinnon toiminnan yhdenvertaisuuteen. Kaupungin tulee myös uutta toimintamallia luodessaan ottaa huomioon tasapuolisen kohtelun vaatimukset. Kaupungilla ei ole taloudellisia mahdollisuuksia lähteä toteuttamaan muita kuin virallisia ja vakiintuneita liputuspäiviä ja valtiollisten vierailujen aikana tapahtuvia liputuksia.</p> <p>Yhdenvertainen toimintamalli liputuksen järjestämiseksi voi olla erikseen haettava nostolupa omatoimiseen liputukseen. Sen mukaan järjestöillä olisi mahdollisuus hakea erikseen nostolupaa kaupungin osoittamaan lipputankoon edellyttäen, että järjestön toiminta on hyvän tavan mukaista ja hakemuksessa kuvattu hakijan oma lippu on hyvän tavan mukainen. Nostolupaan perustuvia liputuksia voi olla kerrallaan yksi.</p> <p>Nostoluvasta päättää kaupunginpuutarhuri. Nostolupa myönnetään Torisillalla olevaan lipputankoon. Nostoluvassa määrätään ajankohta ja hakijalle osoitettu velvoite poistaa lippu nostoluvan tarkoittaman liputtamisen jälkeen. Kysymyksessä on hakijan omatoiminen liputus, eikä kaupunki osallistu liputuksen suorittamiseen eikä kustannuksiin.</p> <p>Tämän tapainen käytäntö on toiminnassa mm. Kouvolan ja Kajaanin kaupungeilla.</p>
Toimivalta	Kuntalaki 39 §, hallintosäntö 3 §
Esittelijä	Kaupunginjohtaja Laine Janne
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus hyväksyy selostusosassa olevan toimintamallin liputusten järjestämisestä.
Käsittely	Kaupunginjohtaja muutti päätösehdotustaan siten, että selostusosasta poiketen nostoluvan myöntää hallintopäällikkö.

Varajäsen Sanna Väisänen teki seuraavan esittelijän ehdotuksesta poikkeavan muutosehdotuksen:

Esitän, että Savonlinnan kaupunki liputtaa 14.9. järjestettävää Pride-tapahtumaa Savonlinnan kaupungille lahjoitetulla lipulla. Samalla päätettäisiin, että kaupunki antaa luvan liputtaa myös tulevaisuuden Pride-tapahtumissa sekä muiden valtakunnallisesti hyväksytyjen järjestöjen liputtaa omia tapahtumiaan lipuillaan kaupungin lipputangossa-

Puheenjohtaja Eija Stenberg teki Aila Makkosen, Pekka Kilpeläisen, Panu Peitsaron ja Sanna Väisäsen kannattaman muutosehdotuksen/lisäyksen pohjaehdotukseen:

Lisäksi kaupunginhallitus päättää, että Pride tapahtuman liputus toteutetaan vuosittain järjestäjien ilmoittamaan ajankohtaan kaupungintalon virallisessa lipputangossa, vuodesta 2024 alkaen.

Jäsen Juha Kukkonen teki seuraavan esittelijän ehdotuksesta poikkeavan muutosehdotuksen:

Asia palautetaan uuteen käsittelyyn. Kaupunginjohtajan esityksen mukaan lipun nostoluvasta päättää kaupunginpuutarhuri. Kun luvan myöntämisen ehtona on, että hakijan "toiminta on hyvän tavan mukaista", onko kaupunginpuutarhuri oikea viranhaltija arvioimaan sitä, onko lipunnostolupaa hakevan toiminta hyvän tavan mukaista. Luvan myöntämisen perustelut kaipaavat myös lisävalmistelua.

Asiasta käydyn keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi, että koska asiassa on tehty päätösehdotuksesta poikkeava, kannatettu muutosehdotus, on asiasta äänestettävä.

Suoritettussa äänestyksessä kaupunginhallituksen ehdotuksen puolesta annettiin 5 jaa -ääntä (Kukkonen Juha, Tiainen Jarmo, Kokko Lea, Laamanen Kirsti ja Suomalainen Tuukka) ja Eija Stenbergin esityksen puolesta 6 ei -ääntä (Metsälä Sanna, Kilpeläinen Pekka, Väisänen Sanna, Peitsaro Panu, Stenberg Eija ja Makkonen Aila).

Sanna Väisäsen ja Juha Kukkonen muutosehdotukset raukesivat kannattamattomina.

Päätös

Puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen hyväksyneen Eija Stenbergin muutosesityksen/lisäyksen pohjaehdotukseen.

Toimenpiteet

hallintopäällikkö

Juha Kukkonen jätti pöytäkirjaan kirjattavaksi eriävän mielipiteen kirjallisena:

Eriävä mielipide § 274 Savonlinnan kaupungin liputuskäytännöt, Savonlinnan kaupunginhallitus 2.9.2024

Kaupunginjohtajan esitys Savonlinnan kaupungin liputuskäytännöstä muiden kuin valtiolippujen osalta oli yritys tehdä yleinen ja yhtäläinen linjaus erilaisten kansalaisjärjestöjen liputuksista. Pohjaesityksessä oli hyvää kansalaisryhmien yhdenvertainen kohtelu liputuksessa ja siinä, että kukin kansalaisjärjestö itse hoitaa lipun noston ja laskun ja maksaa siitä aiheutuvat kustannukset. Pohjaesityksessä oli kuitenkin suuria puutteita liputusluvan antamisen päätöksenteossa ja erityisesti liputuksen ehtojen määrittelyssä, mikä johtaa liputusluvan myöntävän viranhaltijan hankalaan tilanteeseen, kun hänen on itsensä määritettävä ehdot, jotka liputuslupaa hakevien on täytettävä. Esimerkiksi, milloin ja kuinka usein vuodessa kukin kansalaisjärjestö voisi saada liputusluvan?

Kaupunginhallitus päätti Eija Stenbergin muutosesityksen pohjalta äänin 6-5, että virkatyönä valmisteltu kaikille yhdenvertainen esitys hävisi äänestyksessä.

Pohjaesityksen täydennysesitys muutti päätöksen kansalaisryhmiä räikeästi eriarvoistavaksi, ikään kuin vain yksi ryhmä koko kaupungissa ansaitsisi erityiskohtelua kaupungin liputuksissa. On vaikeaa arvioida, halusiko erityiskohtelua saanut kansalaisryhmä itse saada tällaista erityiskohtelua, tai onko se tyytyväinen näin räikeään eriarvoistavaan kohteluun kaikkia muita kuin tätä vähemmistöä kohtaan.

Kaupunginjohtajan esityksessä tuotiin esille yhdenvertaisuuslaki, ja pohjaesitys olikin yhdenvertaisuutta korostava. Samaa yhdenvertaisuutta korostettiin monissa puheenvuoroissa, mutta äänestyspäätös oli kuitenkin räikeästi eriarvoistava, ja saattoi kaupungin yhdenvertaisuusmittarilla entistä heikompaan asemaan. Mielestäni yhdenvertaisuutta ei voida edistää eriarvoistavilla päätöksillä. Muutosesityksessä esitettyä yhden toimijan erityiskohtelua ei perusteltu esityksessä mitenkään. Silloin, kun jollekin esitetään erilaista kohtelua, on esitettävä perustelu, miksi joku tarvitsee erityiskohtelua. Ilman perusteltua syytä ei ole oikeutta myöntää erityiskohtelua.

Päätöksen oheinen selostusosan kohta koskee muita kuin muutosesityksessä mainitun tapahtuman liputusta: "Nostolupa myönnetään Torisillalla olevaan lipputankoon. Nostoluvassa määrätään ajankohta ja hakijalle osoitettu velvoite poistaa lippu nostoluvan tarkoittaman liputtamisen jälkeen. Kysymyksessä on hakijan omatoiminen liputus, eikä kaupunki osallistu liputuksen suorittamiseen eikä kustannuksiin."

Kaupunginhallituksen päätös merkitsee sitä, että vain yhden kansalaisryhmän järjestämän tapahtuman yhteydessä nostettava liikkeen lippu nostetaan kaupungintalon lipputankoon kaupungin kustantamana. Muut kansalaisryhmät eivät saa liputtaa kaupungintalon lipputangossa vaan torisillan lipputangossa. Muut kansalaisryhmät joutuvat hoitamaan liputuksen omin voimin ja omalla kustannuksellaan. Kaupunginhallitus epäonnistui surkeasti yrityksessään näyttää ympäröivälle yhteiskunnalle toimivansa yhdenvertaisuuden puolesta.

Muutosesityksessä esitettyä yhden toimijan erityiskohtelua ei perusteltu esityksessä mitenkään. Silloin, kun jollekin esitetään erilaista kohtelua, on esitettävä perustelu, miksi joku tarvitsee erityiskohtelua. Ilman perusteltua syytä ei ole oikeutta myöntää erityiskohtelua.

Lakikirjan ensilehdille on jo 1500-luvulta lähtien painettu Olaus Petrin tuomarin ohjeet, joiden mukaan "Mikä ei ole oikeus ja kohtuus, se ei voi olla lakikaan". Siten näen Olaus Petrin sanomaa soveltaen, että yhdenvertaisuutta räikeästi rikkovaa päätöstä ei voi panna täytäntöön, vaan se on kiireesti korjattava.